

תשורה

משמחת הנישואין של הרב ישראל שלמה ומרת שרה רות שיחיו בינדמן
יום חמישי כ"ט תשרי תשע"ב כפר חב"ד, אה"ק

פתח דבר

הננו מודים מקרב ולב עמוק לכל בני משפחתנו, ידידינו ומכירינו שיחיו, שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את הזוג שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

על יסוד הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, שחילק "תשורה" בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע, מוגשת בזה תשורה מיוחדת לכל המשתתפים בשמחתנו, הכוללת:

א. מכתב מכ"ק אדמו"ר הריי"צ בכת"ק.

ב. כמה מכתבי קודש – מענות כ"ק אדמו"ר.

ג. רשימה – יומן ממזכיר כ"ק אדמו"ר הריי"צ, הרה"ת יחזקאל פייגין.

יש לציין שכהנ"ל הינו בפרסום ראשון.

תודתינו נתונה לאלו שעמלו בעריכת ובהשגת החומר: אח החתן הת' יוסף חנינא שיחי' ביינדמן והת' שניאור זלמן שיחי' אסולין. תהא משכורתם שלימה מן השמים, לכל המצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

הא-ל הטוב הוא יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובקרוב ממש נזכה לנישואי הקב"ה וכנס"י, ועד ל"שמחת עולם על ראשם". ונזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין אגוף, נאו.

משפחות ביינדמן וירס

יום חמישי כ"ט תשרי, ה'תשע"ב

כפר חב"ד, אה"ק

בינדמן- שכלום- ירוה"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn, N. Y. 11213
 493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקווי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' מנ"א תשמ"א
 ברוקלין, נ. י.

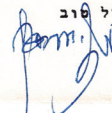
האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה" ירמי' שמעון שי'
 וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
 ליום י"א מנ"א הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
 מזל טוב ושעהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
 בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
 כפי שהם מוארים במאור שבחורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
 מזל טוב

מכתב כ"ק אדמו"ר להורי
החתן לרגל נישואיהם

ירט- כפר
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn, N. Y. 11213
 Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקווי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, טו" טיון תשל"א
 ברוקלין, נ. י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה" ירמיהאל אבא שי' הלוי
 וב"ג תי'

שלום וברכה!

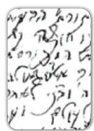
במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום ר"ח
 תמוז הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
 ושעהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי
 עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבחורה
 זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
 מזל טוב

מכתב כ"ק אדמו"ר להורי
הכלה לרגל נישואיהם

מדור כתבי יד קודש

כתי"ק ומכתבים מרבתינו נשיאינו בפרסום ראשון

מכתב נדיר בכתי"ק אדמו"ר הריי"צ להרה"ת שמעון גליצינשטיין תודתינו נתונה לבנו הרה"ת חנוך אברהם שיחי על פירסום המכתב.

כה

אחרת יאהבך תנכס

כבוד יביגי פריד וו"ה אי"א אהרן טאמן שי

שלום וברכה.

כתבו הגיע בזמנו ואברכהו בטנה טובה

אמתה בגור, ויאלה השות אטאות זקנו אטובה ואברכה

ויגדלו את בניהם אמ' חובה לעשים טובים אמת

הרחמה בגור, ואכוב העבודה זא היפניץ לי הנגן

אהלות ברכתו זו על הכתב טהני אטאל עתה לזה

ובזו הזש זמריך בע"מ

המכתב הבא נשלח להרה"ר לישראל ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג בתאריך י"ב ניסן תשי"א, זמן קצר לאחר קבלת נזר הנשיאות. הרב הרצוג כתב בכתב ידו על גוף מכתבו של רבינו אליו, את נוסח מכתב התשובה אותו רוצה לשלוח לרבי. מעניין לציין שבבלאנק המכתבים הרשמי של הרבי מופיע רק שמו הק' ללא התואר 'מליובאוויטש'.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

מנחם מענדל שניאורסאהן

Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה
י"ב ניסן ה'תש"א
ברוקלין, נ.י.

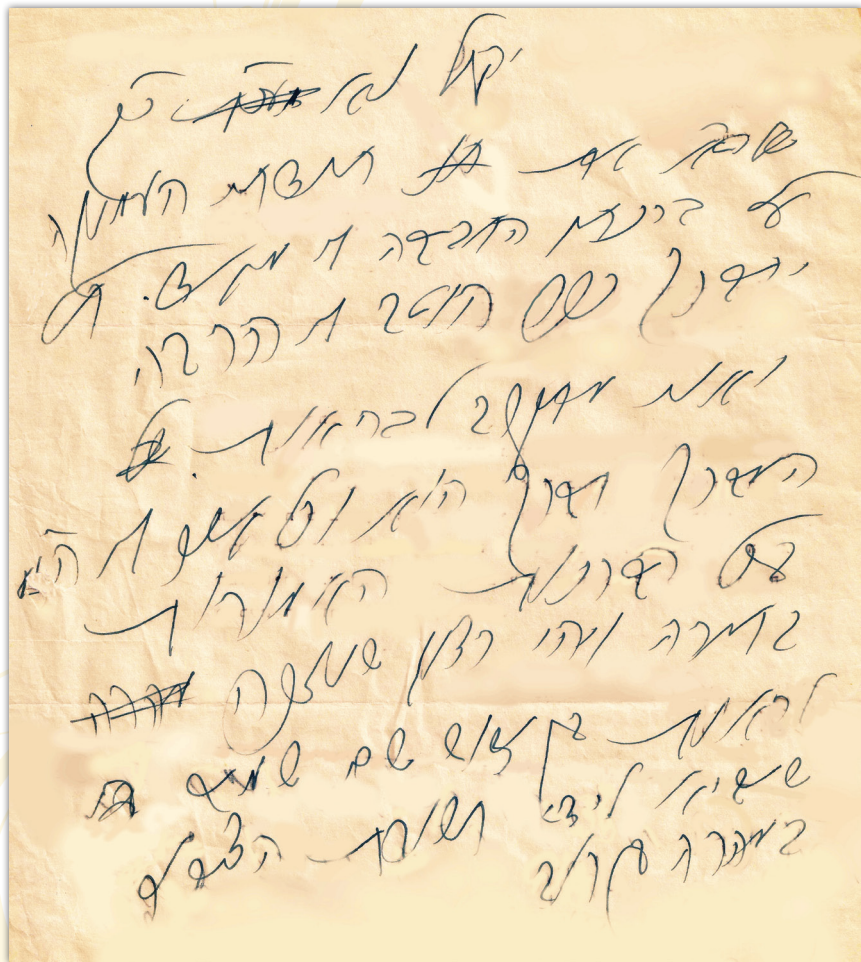
כבוד הרב הגאון המפורסם חו"ב
סועו"ה סדרן ופלפלו"ה ח"א אי"א
בעל מרות תרומיות, איש אשכולות,
דורש מנב לעמו וכו' וכו'
מהוררי"א הלוי שליט"א
רב ראשי

שלום וברכה:

נצטערתי לשמוע מידידנו הרב הגאון הרה"ח חו"ה אי"א
וכו' וכו' מהורש"י שי' זוין אשר כהדר"ג שי' אינו בקו
הבריאות כדבעי, וארשה לעצמי להביע בזה אח ברכו הי
לרפואה קרובה רפואה שלימה בקרוב ממש, ובפרט לימי הפסח
המשמשים ובאים, שמצות היום עתה היא אכילה מצה שענינה
מיכלא דאסותא (זח"ב קפג, ב).

בברכה רפואה קרובה
והג הפסח כשר ושמה

בברכה רפואה קרובה
והג הפסח כשר ושמה
אשר צונו לומר
לעמנו וכו' וכו'
אשר צונו לומר
לעמנו וכו' וכו'
אשר צונו לומר
לעמנו וכו' וכו'

פיענוח כתב ידו של הרב הרצוג:

לכ"ק הרה"ג המפורסם לשם ולתהילה בכל תפ"י צדיק ונשגב בן של קדושים
אוצר תורה יראה וחכמה כקש"ת מנחם מענדיל שניאורסאהן שליט"א האדמו"ר
מליובאוויטש.

שלום וברכה!

יקבל נא כ"ק שליט"א את תודתי העמוקה על ברכתו החביבה לי מאוד. ת"ל יתברך
כבר הוטב לי הרבה

ואני מתקרב לבריאות. המברך יתברך הוא וכל אשר לו הי"ו בכל הברכות האמורות בתורה ויהי רצון שנזכה לראות בקידוש שם שמים שיביא לידי תשובת הציבור במהרה בקרוב.

ידידו מוקירו כערכו הנשגב,

יצחק אייזיק הלוי הרצוג

ראש הרבנים לישראל החופעיה"ק ירושלים ת"ו

הרב הרצוג נולד בכ"ח בכסלו תרמ"ט בלומז'ה שבצפון מזרח פולין. בשנת תרע"ו התקבל כרב בעיר בלפסט שבאירלנד.

בשנת תרע"ט נתמנה לרב ראשי בדבלין, בירת אירלנד ובתרפ"ה נתמנה לרבה הראשי של אירלנד העצמאית וזכה לכבוד גם מתושבי אירלנד הלא יהודיים, ואף הצליח למנוע את הכרזת השחיטה היהודית כלא חוקית באירלנד. בשנת תרצ"ז, לאחר פטירתו של הרב קוק, נבחר לכהן כרב הראשי לארץ ישראל והשתקע בירושלים. בשנת ת"ש הוא ניבחר לראש ועד הישיבות בארץ ישראל.

באחד מערבי חב"ד סיפר נכדו ח"כ יצחק הרצוג: "הסבא שלי, הרב הראשי הרב הרצוג, ביקר פעם אצל הרבי הקודם, הרבי הריי"ץ, והוא יעץ לו לשוחח גם עם חתנו הרבי נשיא דורנו, סבא שוחח עמו והתפעל מאד מגאונותו. לאחר שנפטר רבי יוסף יצחק, הסבא שלי, הרב הראשי, היה הראשון שכתב מברק שימנו את הרבי, לרבי של חב"ד". כמו כן היה הרב הרצוג מעורב בפעולות להצלת הרבי הריי"ץ מציפורני הנאצים ימ"ש כאשר נתבקש על ידי הנהלת כולל חב"ד בירושלים לפעול להשגת רישיונות וניירות עליה לארץ ישראל עבור הרבי ובני משפחתו.

המכתב הבא נשלח להגאון הרב יצחק רלב"ג שיחי' חבר מועצת הרבנות הראשית ורב ביהכנ"ס תהילה בירושלים במענה על שאלתו (בתור בחור בישיבה) אודות השימוש במכשיר שמיעה בשבת. בכת"ק שינה רבינו את המילה להשיגו ל"להיודע". המיוחד במכתב זה הוא שכ"ק רבינו חותם בשם המזכיר. תודתינו נתונה לו על פירסום המכתב.

רלבג-ת"א

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחה מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ב' שבת תשכ"א
ברוקלין

מר יצחק שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ז כסלו, בו שואל בהנוגע
למכשיר שמיעה-בקשר עם שמירת שבת.

וכמדומה שמאז-כבר שקו"ט בזה במכ"ע דדברי
תורה אשר באה"ק ת"ו. ובטח הי' לנגד עיניו או שיכול
להיזקק, כי לא כל המכשירים שוים, ויארכו הדברים להעלותם
כאן בכתב, ובפרט שכנ"ל אין צורך בזה, כי כבר באו ונחפרסמו
וגם באה"ק ת"ו.

אלא שכיון שהכל בהשגחה פרטית, וכותב לכאן, הרי
עלי החובה והזכות, לעוררו על ההכרח וחובת גברא לקבוע
עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נקגלתם בתורת החסידות.
ולא עוד אלא שצריך להוסיף בזה מזמן לזמן כי נצטוינו
להעלות בקדש, והרי זה בט כן הוראת ימי חנוכה, דמוסיף והולך
מוסיף ואור, דהלכה כבית הלל.

בברכה לבשו"ט בהאמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר א. א. ע.
10/10

מכתב 'כללי פרטי' שנשלח לאבי הכלה שיחי' עם הוספה בכתי"ק - "המורה שיעור דשו"ע אדה"ז, ות"ח". והוא מענה על יוזמתו לערוך מורה שיעור יומי ללימוד שו"ע אדה"ז.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יום ג' פ' הקרה נא לפני היום,
כ"ף מ"ה, ה'חשמ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה ירחמיאל אבא שי' הלוי

שלום וברכה!
והמצו"ב (אב"ד ז"ל) וראשיתו, בלתי, עה"צ.
המכתבים בעתם נהקבלו, ואזכיר, בלתי, עה"צ.

ובעמדנו ביום שלישי בשבוע, יום שהוכפל בו כי טוב, ובלשון חז"ל
כל יומא ויומא עביד עבידהי', כולל ג"כ שפעורר את האדם ומעודדו בהכלית
בריאתו בכלל, שהוא לשמש את קונו ובפרט - בהוכן המיוחד של יום זה, ובענינו
- טוב לשמים וטוב לבריות, במצות שבין אדם למקום ושבין אדם לחברו גם יחד.
תוקף מיוחד לכל זה בשנה זו, אשר ראש השנה שלה (ובמילא - גם שמע"צ) חל
ביום השלישי בשבוע
וכן גם יום ה"ט בכסלו, בלשון רבותינו נשיאינו, ראש השנה לתורת החסידות
ולדרכי' חל ביום השלישי,
ומגלגלין זכות (לאטר המכ" וכו') ליום השלישי שהוא גם יום זכאי בחודש -
עשרים בחודש מרחשון, יום הולדת (שמזלו גובר) של כ"ק אדמו"ר נ"ע.
ויה"ר שיעשה כל אחד ואחת בכל האמור ובאופן דמוסיף והולך,
יעשה בכל האמור בהקדמת תפלה, בלשון תורתנו (בהשיעור יומי בחומש): הקרה
נא לפני היום, ותתקבל התפלה ותתקיים שיזמין השם "לפניו", בטוב נראה ונגלה
כל המצטרך לו בכלל, ובפרט - כל הדברים והאפשריות הדרושים למילוי כל האמור
לעיל מהתחלה ועד הגמר, היום חיכף, וככהמשך הכתובים: עוד טרם כילה לדבר,
יעשה בפרט בהענין שהזמין גרמא - בהשדלות נפשית ואינה פוסקת שכאו"א
מאחבנ"י שליט"א, יכלל עצמו בכלל ישראל ובאופן אמהי ונצחי,
ע"י קניית אות באחת הס"ת הנכתבים עתה בכו"כ חוגים ומקומות,
וע"י ידגיש עוד יותר אשר כולנו כאחד נצבים לפני השם אלקינו מראשיכם
שבטיכם ועד חוטב עצך ושואב מים לעבור בברייתו, תורתו תורת אמת ותורה נצחית,
ויה"ר אשר ע"י היותנו כולנו כאחד יברכנו אבינו באור פניו,
אשר לכל בנ"י יהי' אור במושבותם, אור וטוב בכל המצטרך בגשם וברוח גם
יחד,
וברקוב ממש יקויים היעוד: יאר השם אלקי הצבאות פניו אלינו ונוסעה,
בגאולה האמתית והשלימה והנצחית שאין אהרי' גלות, ע"י משיח צדקנו.

בברכה

ב

הקרה.. היום: חיי שרה כד, יב. ביום השלישי.. טוב: ראה אה"ת בראשית (לג, א ואילך). שם משפטים (א' קנז, א' קסא ואילך). כל.. עבידת: זח"ג צד, ב. שמעורר.. לשמש: להעיר מתורת הבעש"ט שמכל דבר ודבר אשר אדם רואה או שומע הוא הוראת הנהגה בעבודת השם (כש"ט הוספות סי' קכח. ויש"נ). תכלית בריאתו.. קונן: ראה קידושין פב, א. טוב.. לבריות: ראה קדושין מ, א. פיה"מ לרמב"ם פאה בתחלתה. מכתב כ"ק אדנ"ע (בס' המאמרים ה'תש"ט ע' יח. מכ' ומאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר (סם). ועיין פרש"י לבראשית (א, ז) בסופו - דגם העבר נעשה טוב. טוב.. גם יחז: שככל רגע ורגע מיום השלישי ישנם ב' הענינים דטוב לשמים וטוב לבריות. ראש השנה: ראה לקו"ח דברים (מא, ג). עט"ר בתחלתו. המשך וככה הגדול ע' קכח. וכן גם הי"ט בכסלו.. עשרים בחודש מרחשון: ראה רמב"ם הל' קדוה"ת ספ"ח דכשחל ר"ה בשלישי השנה היא כסדרן. ועפ"ז - כ' מ"ח וי"ט כסלו ג"כ ביום השלישי. הי"ט כסלו.. ראש השנה: קונ' ומעין ע' יז. סה"מ השי"ת ד"ה זה היום (י"ט כסלו) תחלה מעשין (ע' 95 ואילך). ובכ"מ. ומגבלין זכות: העניית כט, א. עשרים: בגימט' כתר (אוה"ת ר"פ ח"ש ובכ"מ) ונולד בשנת כתר"א. עשרים.. יום הולדת.. אדמו"ר נ"ע: ראה קונ' חנוך לנער בתחלתו (ע' 4 ואילך). יום הולדת (שמלו גובר): ראה ירוש' ר"ה פ"ג, ה"ח. שמחה ועילוי ביום הולדת צדיק, ראה: תנחומא ס"פ פקודי (של יצחק). מגילה יג, ב (משה). שמו"ר פט"ו, ט (של בן מלך). ר"ה יא, א (חודש שנוולדו בו האבות). וראה ספר הסיחוח ה'תש"ג ע' 89 ואילך. שיזמין: הרגום כאן. וראה בר"פ פס"ח, יט. מתחלה ועד הגמר: ראה בר"פ פ"ם, ב. יכול עצמו: ראה תניא פמ"א (נד, ב). וראה לקוטי לוי"צ שם ד"ה יתכוין. - ראה גם כש"ט סי' פט. או"ה להה"מ ד"ה הפורש עצמו. אוח אחת שבס"ח: גודל הענין ראה סד"ה להבין ענין שמח"ת, תש"ו (סה"מ תש"ו ע' 46). עיין שם.. בכו"כ חובים: כאו"א לפי דרכו - בכתב האשכנזים, או הדספרדים, או דבאר"ז וכו'. וראה טעה"צ להאר"ז ח"א ס"פ האזינו. במכ' מיום בשם השם תשמ"ב. נצבים.. לעבור בבריתו: ע"פ נצבים כט, ט-יא. וראה לקו"ח ר"פ נצבים. כולנו כאחד יברכנו: ראה תניא פ' לב. קונ' אהבת ישראל. כולנו כאחד.. בגאולה: להעיר מתנחומא נצבים ספ"א: שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת.. כשהן אגודים מקבלין פני שכינה. לכל.. במשכותם: ע"פ בא"י, כג. יאר.. ונושעה: ע"פ תהלים פ, כ. שאינן אחרי גלות: ראה חוד"ה ונאמר לפניו (פסחים קטז, ב).

מדור יומנים

במחיצתו של הרבי הרי"צ

יומן המזכיר הרה"ת ר' חאטש'ע פייגין

מהשנים תרפ"ט - תרצ"ט מהנעשה והנשמע בחצרות קודשינו

(טבת תרפ"ט)

...ומה שכתבו שכ"ק אדמו"ר שליט"א לא ידע משילוח הקבלות, הנה לא אבין טעמם בזה. כי כ"ק אמר לי לא פעם, שרוצה לידע מכל נתינה מי המה, ורוצה לברכם בברכה מיוחדת בכח אבותיו רבותינו הקדושים, ובכל פעם בעצמו יחווה לשלוח קבלות ולברכם בשמו...

(אדר תרפ"ט)

...וע"ד שאלתם מהמצב עם כ"ק אדמו"ר שליט"א ומחיינו הניתי מהתעניינותו בזה, ואשר כן צריך להיות. ואבאר לכת"ר המצב כמו שהוא.

במצב הרוחני סובל הרבה ג"כ. מעטים המה פה מאנ"ש, ביחוד מאלו המקושרים ביותר - רק יחידי סגולה, וחסר דער גאגצער ארום וואס דארף זיין, אומרים דא"ח - כמעט אין לפני מי, אין מי שיתעניין. ויתאר כל העת חפצו ורצונו לייסד ישיבה אצלו, ולא אסתיע מילתא מחוסר האמצעים.

במצבו הגשמי הנה אף כי כל העת המצב דחוק, הנה כמו בזמן ההוא לא הי' עדיין מצב כזה, הנה מכל הזמן מוקף הוא בחובות רבים כאשר הודעתי כבר לכת"ר, עוד מהמאסר ומהעתקת המושב וממשך הזמן, שכל הזמן לא היתה ההכנסה כלל לפי ערך ההוצאה, ובהכרח הי' להכנס לחובות, אך כעת חלק מהחובות שעולה לסכום גדול דחוק ביותר, אשר מקבל מזה הרבה יסורים ועגמ"נ, וממילא להשיג עוד גמ"ח אי אפשר, ופשוט חסר על הוצאה היומית בפו"מ - פשוט על הכרחיות ביותר, והגיע המצב עד כדי כך שתמורת זה שכל העת לא דיבר בעצמו כלל ממצבו, הנה כעת אמר לי שנוגע לו המצב, ומונע לו לקיים תעודתו בעבודתו בקדש.

תסמר שערות הראש לו ידעו אנ"ש והתבוננות במצב הדברים, ובהענין

שנוגע לכלל ישראל, לבד בהנוגע לאנ"ש אדוננו מורנו ורבינו ואשר בין כתליו שוכן כח זכות של אבותיו רבותינו הקדושים שנשאו על שכמם כמאה וחמשים שנה כנסת ישראל בגופם ונפשם, במס"נ בפו"מ, הנה לבד זאת הנה כל משך שנות רבנותו השליך חייו מנגד והפקיר כל אשר לו בשביל כלל ישראל, צ"ל וגלוי ומפורסם לעין כל, אשר לולא הוא, כבר נשתכחה תורה מרבבות ישראל במדינתנו, וכמאז כן עתה שטוף בזרם דמעות מצרת אחינו בני ישראל ויומם ולילה יעבוד לטובתם, הן במכתבי התעוררות והתעודדות והן בסידרי הנהגה, והן בהשתדלות עצומה בהשגת עזר לטובתם, ובעצמו יגיע למצב כזה. נוסף לזה מרוב העבודה והיגיעה ומרוב העגמ"ג נחלש בבריאותו ביותר והרופאים אומרים אשר מוכרח לנסוע על איזה זמן על קורארט, ולבסוף חסר אצלו פשוט על ההוצאה היומית, הנה היו אנ"ש נותנים עצמם לזה באופן אחר קדימה וכו'. אז די קאפ איז גאנץ איז אלץ גאנץ בעזה".

(ניסן תרפ"ט)

שלום רב!

אם כי לא שייך בענין כמו זה, ביציאתם הפעם בנתינה ממשית לכ"ק אד"ש איז הגשת תודה, כי הענין בעצמו למעלה הוא מכל הבעת תודה, ואותיות הדיבור והכתב לא יכילוהו זכות ומעלה הענין, אך ורק ההבעת תודה היא באה מרגשי שמחת הלב מזה אשר עוד אלמן ישראל, וביחוד אנ"ש, מאנשי דעה והשכל בעלי הרגש דק, מקושרים לאילנא דחייא, אשר תקוותי חזקה אשר היציאה וההתגלות הזאת תשאיר אחרי' רושם חזק בכל הכחות להתקשר באמיתית לרבותינו הקדושים בלימוד החסידות והעבודה שבלב שלפי ערך והילוך במדות טובות כפי אשר ירנו וידריכנו באור תורתם ולהביא לפועל טוב. ואשר במילא מעצמו יתעורר הרגש הטוב גם בענין הזה של החזקת בית רבינו להיות קבוע בלב - בחוב תמידי, לבד מצדינו הנותנים להשתתף וליטול חלק בחייהם חיי נשמתם הק' בגוף (שזהו דוקא ע"י ענינים הגשמיים) בהמשכת אלקות שלהם באור תורתם ועבודתם שממשיכים בכל העולמות בהיותם למטה, עוד להתעניין פשוט בהמצב מעת לעת שלא יהי' להם ח"ו איזה מניעות כו', וזהו ע"י ההחזקה בנתינות ממשיות הן בעצמנו והן לפעול על זולתנו, ובגלל זאת יאהיל עלינו אור זכות קדש הקדשים של רבותינו הקדושים מנפש ועד בשר.

(אלול תר"ץ)

...כאשר שמעתי מא' החסידים הישנים שבשנים הראשונות של כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע התאונן החסיד הנ"ל לפניו שחסר לו התקשרות והשיב לו התקשרות נפש בנפש הוא ע"י התורה ואמר לו ללמוד הכתבים שלו, וכן בנידון דידן אז מ'פועל'ט אויף א אידן ער זאל ווערן צוגעבונדן צו א רבי'ן איז ווערט ער א אנדערער, אין אלע פרטים, כמובן...

קרוב הדבר אשר כ"ק אד"ש יסע לאמריקא על משך זמן של איזה חדשים הא' ע"פ בקשת אנ"ש דשם והב' לטובת המדוכאים. קרוב יותר שיסע עוד קודם ר"ה היינו בערך סוף חודש מנ"א אך אינו מוחלט כי אינו ידוע איך יפול הדבר אודות אמצעים, ומתי ישלחו הדרוש על הוצאות הנסיעה, ואולי יעזור השי"ת ויהי' מזה הטבה במצבו הפרטי של כ"ק.

(אלול תר"ץ)

...כ"ק אד"ש וחתנו הר"ש שיחי' גוראריה הם כעת במקום המרפא - מאריבאנד - להנפש מעט מריבוי העמל והתלאה שמצאתם בנסיעתם - ארצות הברית. וביום ב' אחר ש"ק - ט"ו אלול הבעל"ט ישובו בע"ה.

(תשרי תרצ"א)

...וכעת הנני בא לכתוב לכבודו בקצרה מימי הימים הנוראים וימי החג שעברו אצל כ"ק אד"ש, יכול להיות שבקרוב אדפיס רשימת דברים מכל מה שדיבר כ"ק אד"ש, אך לע"ע אכתוב לו בקצרה.

דבר הרבה מתחלה אודות עבודה שבלב שזהו עיקר ענין חסיד, ודיבר גם לבעלי עסקים שיהיה תמיד במחשבתם דברי תורה - שידעו בע"פ איזה ענין, ובאמצע עסקיו כשיש לו פנאי יחשוב בזה - וזהו לבעלי עסקים ומכש"כ ליושבי אהל שצריכים ללמוד חסידות בעיון ולעסוק בעבודת התפילה. אח"כ דיבר מענין החזקת התורה - תלמוד תורה וישיבות, ואמר שאם ח"ו אין נותנים כראוי אז נותנים המעות למסים וארגוניות, אבל החזקת התורה הכוונה על הלימוד כמו שהיו לומדים מקודם לא הלימודים החדשים ושבלימוד באופן כזה ח"ו הבנים יוצאים ללא טוב.

אח"כ אמר: אם ישנם כאן כאלו שאינם נזהרים בטהרת המשפחה, ושאינם מניחים תפילין, יותר טוב שילכו מכאן ולא יהיו בעת ההקפות שלי, אדם הראשון כשחטא גורש מגן עדן, שאויר גן עדן אינו יכול לקבל את החוטא, ולכן אינם

יכולים להיות אתי במקיף אחד, בעת ההקפות.

והנה התפשטות משה רבינו ישנו בכל דור, ומשה הוא אוהב ישראל, ויקר אצלו גם גופו של איש ישראל, וע"כ הנני מבקשם שאם אינם נזהרים בטהרת המשפחה והנחת תפלין ואינם רוצים גם לקבל ע"ע על להבא, איני ערב שיישארם בחיים בשנה זו וע"כ יותר נכון שילכו מזה, ואם מקבלים ע"ע אז אחינו הם וישארם וירקדו.

אח"כ דיבר שבשנה זו יש תקוה חזקה על משיח, ואמר דכתיב 'אז תרצה', ו'אז' הוא מדרי' משיח, ואף כי 'תרצה' הוא בה' ידוע מרבינו שהחליף א' במקום ה', וע"כ נקוה על תרצא, וע"כ צריכים להכין עצמם...

[אגב אורחא אכתוב לו דבר פלאי - ביום אסרו חג נודע הדבר אשר בעת ההקפות באו הרבה מהקומניסטים, והיתה אצלם החלטה לבלבל ההקפות והי' מתוכנן לקרוע, את העליעקטרא ולהחשיך, ואם יעמדו נגדם התכוננו להזיק ר"ל, ואחרי שאמר כ"ק את כל הנ"ל רמז ראש קבוצתם שילכו, כך סיפר אביו של ראש הקבוצה, וזה דבר פלאי וכח עליון שיפעול על כאלו, יתן השי"ת ויתפרדו כל פועלי און ונזכה לגאולה השלימה...]

...ובתור ידידות הנני כותב לו זאת - שאל ימנע מלכתוב ואל יחשוב שדוקא יכול לכתוב בעת שישלח רק מא' חסידישע איד, נכון בכלל שיכתוב לפרקים קרובים מכתבים מפורטים מהנעשה מהלימוד ברבים. אצלי אין כל חדש - העבודה מרובה יומם ולילה.

(ניסן תרצ"א)

... חדשות אין. חג הפורים עבר בשמחה של מרירות, כי דיבר כ"ק אד"ש הרבה דברי תוכחה ותבע הרבה, און אז מען מאנט, דערהערט מען אז עס פעלט אויף א אמת, און מ'איז ווייט פון אמת, ואז גם בעת השמחה גיסט זיך צונויף מיט מרירות, אך לא עצבות ח"ו, כי עצבות ח"ו הוי כמיואש בנפשו שאין ח"ו תיקון ועצה, אבל לא כן אנו מקושרי כ"ק אד"ש אשר בכל עת ובכל שעה הפתח פתוח ורק צריכים לכנס - אין הכוונה דוקא, כניסה גשמית להקרובים במקום דוקא, כי אם כניסה רוחנית, וגם מרחוק יכול להיות ה' נראה לנו, זאת אומרת - אויסזאגן דעם גאנצן אמת וואו מען האלט און בעטן דעם אמת'ן דרך והשי"ת יאיר עינינו. בקרוב אי"ה אשלח השיחה מחג הפורים ויהנה בעזה"י ממנה.

(אייר תרצ"א)

הנני כותב במכתבי זה לכבודו רק בכדי שידע המצב... והנה מצב הדברים כך הוא - במשך החורף לבד מיחידי סגולה לא נתקבל שום עזר עבור כ"ק אד"ש בעצמו, וממילא לאחר כל צמצום הוצאה אשר הי' מדוד ביותר, הנה מעת בואו עד חגה"פ נשאר בע"ח כשלשה אלפים וחמש מאות שקל, מובן הדבר עד כמה שמעיק מצב כזה ועד כמה פועל זה על בריאותו, ובכלל מה יוכל להיות הסוף מהנהגה כזו. עד כמה יכולים להשיג גמ"ח, ובכלל בהכרח לסלק החובות, כי הלא אינו ככל אדם לענין זה וכמובן לכבודו. שנית כבר כתבתי לכבודו אשר ל"ע לפני הפסח סבל הרבה ממחלת רגלו עד שהי' מוכרח לשכב ל"ע, ואם כי ב"ה היסורים והכאבים עברו אבל עצם המחלה לא עברה כלל, ולפי דעת הרופא אסור לעזוב זאת, ובהכרח אשר יסע לכשני חדשים למקומות מעייני מרפא בע"ה המיוחדים למחלה זו, ומובן וכן אמר לי שלע"ע כפי המצב א"א לו לחשוב עדיין בזה כמובן, וע"כ אחרי שום לב איני מוצא בזה דרך אחר כ"א אשר כל הסכום היינו החובות והמוכרח לנסיעתו אשר בסך הכל יעלה קרוב לחמשת אלפים שקל יחולק בין הערים אשר נמצאים עם אנ"ש ש'י' ואשר לפי חשבון זה... בכל אופן מובן הדבר שאם יסע כ"ק - בהכרה שיסע לא יאחר מחצי תמוז בערך, וע"כ מוכרח שיידע ידיעה בזה מקודם וע"כ יראה כבודו לעזור בזה...

(אב תרצ"א)

...ועתה הנני להודיעו מסדר הנסיעה אשר בחר כ"ק לבקר את מדינת פולין בדרך נסיעתו ואת ישיבתנו אשר שם וחגגנו שם את חג הגאולה והיה חסידות ארבעה פעמים ושיחה. וביחוד נתן הרבה זמן על תלמידי הישיבה יחיו, ואח"כ נסע צלחה כ"ב תמוז למארינבאנד ומתקבלים מכתבים מכ"ק אשר ב"ה מקבל האמבטאות כדברי הרופאים והוטב מצבו, בכלל חושבים אשר אי"ה תחלת אלול יבוא צלחה חזרה.

(אלול תרצ"א)

...כ"ק אד"ש בא צלחה חזרה ממארינבאנד ז' אלול, ב"ה הוטב מצב בריאותו מעט, השי"ת יחלצו וירפאו ויחזקו. כבר ידוע לכבודו אשר בדרך נסיעתו למארינבאנד היינו בווארשה, והנה עוד בהיותנו שמה הפצירו בו אנ"ש דמדינת פולין אשר יעתיק מושבו צלחה למדינתם, וטענתם הייתה אשר רוב אנ"ש באירופא הם כעת בפולין, והשיב להם אז אשר אי"ה יודיעם החלטתו.

והנה החליט להעתיק ואי"ה עוד קודם הימים נוראים יסע לשם, יתן השי"ת ויהי להצלחה לפעול ישועות בקרב ישראל בכלל ובקרב אנ"ש בפרט.

(חשון תרצ"ב)

באמת וצדק יפלא כת"ר כל איחור מענתני וגם מענת כ"ק אד"ש, אך הסבה לזה היתה כי מכ' אלול עד י' חשון בערך הי' כ"ק אד"ש בעיר וורשא שבמדינת פולין והייתי ג"כ עמו.

ענין נסיעתו היתה להיות אשר זה מכבר אשר אנ"ש דמדינת פולין מציעים ומפצירים אשר כ"ק אד"ש יעתיק מושבו למדינתם בטענם אשר לאחר החורבן ברוסיא הנה רוב אנ"ש הם במדינתם, ובאמת מדינת לטוויא היא קטנה וקרה, וע"כ עכ"פ פעלו שיבא לשם על חדש תשרי - לטובת אנ"ש דמדינתם אשר אין בכחם ליסע למדינה אחרת לראות ולהראות, ובזה הזמן יראה ויתבונן על דבר ההעתקה, ונעתר לבקשתם.

והנה בכלל גילה כ"ק דעתו והחלטתו בדבר ההעתקה להנה. וחפשו דירה אך כבר היה לע"ע למצא דירה הראוי' וצריכים ע"ז סכום נכון, אשר כמובן אינו מן המוכן, כי הלא גם ההוצאה התמידיית חסרה, ובפרט הוספת דבר ממשי בפעם אחת, וע"כ נסע לע"ע חזרה באופן אשר במשך איזה חודשים נשאר לשם דירה, זהו המצב כמו שהוא.

בין כה וכה נתעוררו אנ"ש אשר בריגא ובכל מדינה לטוויא וליטא לייסד ישיבת תו"ת פה, וכבר התחילו לפעול. באו ב"ה תלמידים וגם משפיעים הראויים, ובדעתם של אנ"ש דריגא אשר ע"י התיסדות הישיבה יפעלו אצל כ"ק אשר לא יעזוב מדינתם. כי באמת אחד מהטעמים העיקרים בדבר ההחלטה הוא, אשר אמר שאינו יכול לישב עוד בלא סביבה של תורה, ובפולין הלא ישנה שם זה יותר מעשר שנים ישיבתנו הגדולה ב"ה עם הרבה תלמידים - איך יפול הדבר אם יפעלו בזה שינוי בהחלטה (???). ולהיות כי היינו במקום חדש ובפרט בחדש תשרי מרוב המבקרים, אם כי קבל הכל בזמנו הספיק רק לקרוא הפ"נ בזמנם בימי הנוראים, אבל להשיב לא עלה עד כעת...

(כסלו תרצ"ב)

...בכלל אין חדשות, כבר כתבתי לכבודו אשר ההעתקה לפולין לע"ע בהכרח נדחתה, וב"ה הישיבה שנתיסדה פה מתרחבת ומתגדלת, ובכל אופן בחורף הזה אי"ה ישאר פה ודאי.

(שבט תרצ"ב)

...כל הענין הוא דבר חדש אצל רבינו כי אין זה דרכו לומר כמה ליתן לצדקה, וכידוע לי אשר הרבה הפצירו בו לומר להם כמה ליתן ובשום אופן לא פעלו.
...ומה שכתב במכתבו הקודם אשר חושב שלכן לא השיב אז כ"ק בחתי"ק הנה האמת אגיד לכבודו אשר בכלל נוהג כן כ"ק לבלי להרבות בעצמו במכתביו בעצמו, ורק לפרקים. ואשר הנני חושב אשר כן צריך להיות אצל חסידים שלא יהי' לבם גס ברבם ויהי' הענין יקר אצלם...

(אד"ר תרצ"ב)

...ולוטה בזה מכתב מענה כ"ק אד"ש מה שמסר לי להשיב לו ובכתב ע"פ דיבוריו, אות באות, ואל יתלה כבודו עוה"פ זה שהמכתב לא בא בו בחתי"ק שיש בזה איזה ענין ח"ו, רק כפי שכתבתי כבר לכבודו אשר אין דרכו של כ"ק לבוא בעצמו בכתובים כ"א לפרקים, וכפי שכתבתי אז לכבודו, כן הוא הדרך לחסידים, והטעם מובן מעצמו בכדי שלא יהי' זלזול ח"ו היינו כפי שאומרים עס זאל ניט ווערן וואלוויל די זאך, וואס בא חסידים איז דאס נוגע. והוא ע"ד שאר עניני כבוד הנאמרו בענינים אלו, וע"כ אל יחשוב ח"ו על שום דבר, והדברים הנכתבים בהמכתב הלוטה בזה, הוא לשונו הק'; אות באות ממש - הוא אומר ואני כתבתי לפניו...

חדשות בכלל אין, בימים אלו נוסע כ"ק אד"ש למדינת פולין בגליל ווילנא לזמן קצר כעשרה ימים בערך עד חג הפורים, מטרת הנסיעה היא ע"פ בקשת אנ"ש דשם, להיות כי בגליל ההוא - הוא בערך כארבעים עיירות ויושביהם רובם מאנ"ש שי' ומחמת הגבולים והמרחק אין בכחם לבוא להתראות, וע"כ נעתר לבקשתם ויהי' שם אי"ה...

(סיון תרצ"ב)

...מענות על מכתביו מכ"ק אד"ש נתאחרו מעט, כי אני לא נסעתי יחד עם כ"ק על החתונה - כי לא זכיתי, וכידוע אשר לנתיני רוסיא לא כ"כ בנקל עולה בכל פעם להשיג רשיון הכניסה לפולין, ולכן עד (???) לכ"ק אד"ש ומשם שלח אלי המענות על כל דבר מה להשיב נתאחר הזמן.

לא אמנע טוב מלהגיד לו האמת אשר לבד הענין הרגיל והזכות בהחזקת כ"ק אד"ש, הנה פעם זה הי' בדרך זכה יתיר, וע"ד המבואר בגמ' ב"ב שבענין הצדקה - גם כשעושים צריכים זכות מיוחד מלמעלה שיזמין השי"ת המהוגנים,

מובן שבזה גופא יש הרבה ענינים, כי כבד להעלות על הכתב הדוחק שהי', כי כמובן אשר בזמן האחרון ביחוד הנה הדוחק שורר תמיד, בההוצאה התמידית, ובמצב כזה לעשות חתונה למז"ט - ומובן לכל אדם ובפרט לידיד מתעניין אשר לא כל הוצאות החתונה היא הסעודה על החתונה, אלא שמובן אשר אינו שייך ח"ו אשר כ"ק יסכים לדחות החתונה, וממילא מובן אשר היתה עגמ"ג ובדוחק גדול ובכבדות ויסורים עלה להשיג גמ"ח על הוצאות המוכרחות ביותר, כהסעודה והנסיעה, וגם זה הגמ"ח הי' בתנאי על זמן קצר.

וע"כ הנה כבודו זכה שהי' פשוט מהראשונים אשר שלוחים בזה הענין ומובן אשר עכ"פ הוא סכום נכון בערך להקל הכבדות, וכידוע הענינים, וכמו שמצינו אשר ענינים כאלו פועלים גם בצדיקים הרחבת המוחין, ומובן הענין והזכות מה שנעשה מהרחבת דעתו של צדיק וזכות מיוחד לו בזה.

והשי"ת יעזור לנו אשר ע"י השמחה של נשמה כללית יתעורר למעלה, וידוע המבואר בדא"ח אשר השמחה פורץ גדר הרגילות, אשר הכוונה למעלה שע"י שפועלים השמחה למעלה פורצת השמחה גדר הרגילות של הטבע, שהקב"ה יראה לנו גילויים למעלה מהטבע בגשמיות וברוחניות, ולכן ידוע בשם הבעש"ט שלכל ענין שיהי', גם ענין מר בגשמיות, העצה לזה הוא רק שמחה אמיתית (כמובן לא של הוללות וליצנות ח"ו) שע"ז ממתיקים הדינים. ונראה הטעם בזה - להיות כי האדם כפי הנהגתו כך הוא פועל למעלה, וכידוע פי' הבעל שם טוב על פסוק ד' צלך גו' שפירש צלך לשון צל, דהקב"ה מצד אהבתו לישראל התקשר אתם להיות להם כצל, שכמו הצל של האדם הוא תמיד כפי התנועות שעושה האדם - כך נעשה הצל, כן השי"ת עם ישראל עם קרובו, כפי פעולות האדם והרגשיו כך פועל למעלה, ועי"כ השמחה מעורר למעלה ענין השמחה ובזה ממשיך שיתנהגו עמו למעלה מדרך הטבע, היינו שבטבע גופא יהי' למעלה מדרך הטבע, וממילא נמתקין הדינים והגבורות ע"י השמחה עד למטה מטה.

וכן יעזור לנו השי"ת כעת אשר כלל ישראל צריך להמתקת הדינים והשי"ת יראה להם למע' מדרך הטבע בכל טוב רוחני וגשמי.

(חשון תרצ"ג)

...מאד חלוש כ"ק בבריאותו בחולשת הלב וחלישות כלל, ולדעת הרופאים המומחים העירונית נחלש ביותר מרוב העבודה והיגיעה, רוב העג"מ - ירפאהו השי"ת בקרוב...

(כסלו תרצ"ג)

...על מכתבי הקודם והפ"נ לא הושב על כולם בזמנם, מסבת אשר בכלל כנהוג אשר הפ"נ המתקבלים בחדש תשרי הגיגם הוא רק להתעוררות רחמים, ואין הנהוג להשיב עליהם בכתב, ומסבת רוב המכתבים המתקבלים בחדש תשרי, והעיקר מרוסיא אשר כל השנה יראים, ובחדש זה גם המה כולם ישלחו פ"נ, אך בכ"ז לאחר החג נתן לי מכ"ק לברר הפ"נ מיחידים אשר צריך להשיב עליהם, אך כ"ז נתאחר והעיקר אשר איזה זמן אחר החג הי' דרוש לכ"ק מעט מנוחה וסידור המאמרים שנאמרו, והנה כמעט על כל הפ"נ שנתקבלו ע"י כבודו הושב, וכעת הנני שולח המענה גם על יתר הפ"נ שנשלחו ע"י כבודו.

בכלל חדשות אין, מצב בריאות כ"ק אם כי ממחלת רגלו הידוע מכבר לכבודו במשך הקיץ ע"י האמבטאות שרחץ הוטב, אבל בכלל חלוש הוא בריאותו בחלישות הלב ביותר, וגם שזה יותר משנה אשר נרגש שינוי לגרעותא בדיבורו בלשונו, ולא ידענו מה זאת, וכל העת בקרו רופא לא גדול ובשום אופן לא רצה לקרוא אותו, ובשבוע העבר פעלו ע"י רוב הפצרות ובקשות אשר יקראו רופא יותר גדול, וקראו לרופא מפורסם מפה, והוא אם כי לא גילה דעתו מפורש לכ"ק, אבל אח"כ כשהיו אצלו גילה דעתו ואם ביותר אשר צריך שימת לב מיוחדת, ואמר אשר אינו לוקח האחריות על עצמו, ולדעתו מוכרח שיסע לפראפעסאר לפאריז, ואמר שלדעתו שיסע על איזה חדשים למדינות החמות.

מובן אשר ידיעה כזאת הי' לנו כהלם, לבד עצם הענין מחלישות כ"ק, הנה ההצעות שמציע לפי המצב כמעט שהן נמנעות לע"ע, ובדרך הטבע, כי נסיעה לפראפעסאר דרוש איזה מאות שקל אשר לע"ע אין מראה מקום ע"ז, ובפרט נסיעה למדינות החמות בעת אשר הדוחק מורגש יום יום על ההוצאה היומית ממש באיזה שקלים. והנה אם כי פה מעטים אנ"ש רק מתי מספר - והעיקר אשר באו לא כבר מרוסיא, ואחר האיום אשר איים הדוקטור אשר אין לדחות זאת, נעשה פה התעוררות גדולה ביותר, והיחידים מאנ"ש אשר פה אזרו כחות יחידים ואולי יעלה לנו אשר יהי' האפשרית עכ"פ על נסיעה לשם להפראפעסאר, ונראה מה יאמר הפראפעסאר, אף גם כשיעלה לנו זאת הנה עוד צריכים למצוא דרך איך לפעול אצלו שירצה לנסוע לפראפעסאר, כי א"א לגלות לו מה שאמר הד"ר.

הנני כותב זה לכבודו אף שזה בודאי יגרום רק צער ועגמ"נ, אך ראשית - הנני חושב אשר ראוי שידעו הידידים מזה, כי א) בכלל בעצם העניין כמו שאמר לי כ"ק אחר היות הד"ר הנ"ל - אמר לי: מידארף זיך פארלאזן אויף דעם אויבערשטן, איך

בענטש אידן און אידן וועלן מיר בענטשן און השי"ת וועט ממלא זיין אלעמענס ברכות, וע"כ ודאי הדבר אשר בקשת רחמים מידידים הוא ענין. (ב) זה דבר הכרחי שידעו ידידינו, וכשיודיעו אח"כ דברי הפראפעסאר ואולי יהי' דרוש מה לעשות יאזרו כחות בעזה"י בהנוגע לפועל.

(ניסן תרצ"ג)

...בדבר מצב בריאות כ"ק, בכלל אין נראה עדיין שינוי גדול לטוב - יחזקהו השי"ת ויעזור לכלל ישראל שיוכל להיות במנוחה פנימית.

מעת בואו עדיין לא אמר חסידות, כי מאד הזהירוהו הרופאים ע"ז למשך זמן, אך בכ"ז ביום אחש"פ כנהוג בעת הסעודה בעת אשר נאספו אנ"ש היתה שיחה מעניינת, ומקוה הנני להוציאה לאור אי"ה, הי' הענין ברוב טוב טעם ע"ד ההשכלה בעבודה בענין הוי' הוא אלקים, איך שהטבע גופא הוא למעלה מן הטבע, ועוד ענין מעניין בדבר המאמר הידוע אשר בספרים אשר כ"ק אדמו"ר הזקן צוקללה"ה נבג"מ זי"ע אמר אשר באמעריקא לא הי' מ"ת, ואמר אשר יש יסוד ע"ז, אבל יש בזה שבוש ואין הכוונה כמו שאומרים.

(ניסן תרצ"ג)

...במשך הזמן היינו בצער גדול אשר עד עתה לא עבר כולו. והוא ממצב בריאותו של כ"ק אד"ש, אשר חלוש הוא ביותר בבריאותו וע"פ פקודת הרופאים דפה נסע לברלין על משך זמן של איזה חדשים, ועשה שם עניני רפואות, העיקר הוא חלישותו הכללית עד שהי' נרגש גם בדיבורו חלישות גדולה, כפי שמצאו הפראפעסארן דשם - אשר עיקר חלישותו הוא מה, שהוא שבור ביותר בצער פנימי ומזה נסתעף הכל, וע"כ לבד הרפואות שעשו לו הזהירוהו ביותר להסיר כל נדנדוד צער ודאגה ולהיות בשמחה. יעזור השי"ת ויהי' לו האפשריות לזה, כי צרות ישראל המתגברות יום יום פועלים על בריאותו וגם מצבו הפרטי הדחוק, וביחוד בזמן האחרון פועל הרבה.

מעת נסעו (י"ב טבת) ובבואו חזרה (כ"ב אדר) ועד היום לא אמר חסידות, כי הזהירוהו ביותר הרופאים ע"ז, אך בכ"ז באחש"פ בהתאסף אנ"ש בעת הסעודה היו שיחות מעניינות ביותר בעניני השגה ועבודה בחסידות, אקוה אי"ה להוציאם לאור.

אעורר את כבודו על ענין אחד, והוא כפי שידוע לי אשר לשליחות הביבליאסיעק אשר ישנה אצל כ"ק אד"ש מחפש כ"ק בספרים שנדפסו במדינות

רחוקות, וע"כ להיותו קרוב להמדינות הרחוקות דיאפאן וכינא, ובשאר מקומות אולי יודע הוא באיזה ספרים ישנים - גם חדשים שנדפסו ואם אפשר להשיג מה בתור מתנה, ולבד תוכן הספרים הנה גם ספרים ידועים כמו סידורים סליחות קינות נוסחאי כתובות ותנאים נדפסים, לוחות וכדו' ואפשר ישנם כתבי יד מספרים ישנים, מובן אשר לפי המצב ההוה אין באפשרותו לקנות כ"א ימצאו אלו אשר יבינו שכבוד הוא להם ליתן בתור מתנה וישלחו זה ע"י פוסט, ויהי לו לתשורה גדולה אם ישנם דברים כמו אלו.

(כסלו תרצ"ד)

באמת יתפלא כבודו על איחור המענה על מכתביו. סבת הדבר כי במשך הזמן שינוי גדול הי' בכלל - כי כ"ק אד"ש העתיק מושבו צלחה מריגא לוורשא. עיקר וסיבת טעם הדבר הוא כי רצה להיות יחד עם הישיבה שלו תומכי תמימים אשר הישיבה היותר גדולה בכמות כ"י וכן באיכות הוא בווארשה וב"ה כן הוא אשר בבואו הנה ניכר שינוי גדול בהמצב הרוחני בכל הפרטים, וכן בהישיבה והן בכלל כ"ק אדמו"ר שליט"א אומר מאמרים בכל ש"ק וביחד אם התלמידים חוזרים ולומדים המאמרים, אבל ההעתקה עלתה בכבודות גדולה אשר לא שערוה מראש כי זהו העתקה ממדינה למדינה ויש ע"ז הרבה מניעות וגם במקום החדש עד שנסתדרו מעט, וכ"ז גרם בלי סדר על משך הזמן בכל הענינים...

כ"ק אד"ש הנה חלוש הוא עדיין, יחזקהו השי"ת וביחוד כעת הן הכבודות מההעתקה ובכלל אחר חדש תשרי אשר יגיעתו גדולה שלא בגדר האנושי.

(ניסן תרצ"ד)

...אבקש את כבודו להסביר ל... דעם אינהאלט פון דעם, אזוי ווי דער רבי האט גערעדט אמאל אין א פארבריינגען אז א ברכה מוז האבן א כלי, דאס איז ווי א רעגן אז מען אקערט און מען זייט, דאן וואקסט. אבער א רעגן אליין העלפט ניט, אז מען זייט מוז מען האבן רעגן, און דער רבי האט אמאל געזאגט אז ביי אים איז א ספק צי זיינע ברכות זיינען חל אויף די וואס היטן ניט קיין שבת ר"ל...

(תמוז תרצ"ד)

מכתבו נתקבל במועדו, ורק לסבת אשר כשבועיים לא היינו בווארשא - נתאחר המענה כי ע"פ בקשת אנ"ש דגליל ווילנא נסע כ"ק לעיר גלובאקע בכדי אשר יוכלו לבוא להתראות אנ"ש דשם, והיינו שם כשבועיים.

בימים אלו נוסע כ"ק אד"ש למארינבאנד על איזה שבועות כפי ציווי

הרופאים, יעזור השי"ת ויהי לתועלת ולרפואה שלימה.

ועתה הנני להודיע לכבודו כי כ"ק אד"ש בדעתו ליסע על ימים הנוראים הבע"ל וחגה"ס לארה"ק תובב"א, טעמו בזה כי בכלל הרגילות הי' להיות על אהלים הקדושים של רבותינו הקדושים, ולהיות כי כעת נמנע - לכן רוצה להיות בארה"ק להשתטח על המקומות הקדושים, ואם כי לע"ע אין מראה מקום עדיין על הוצאות, אבל מקווים אשר יעזור השי"ת - כי בכלל נראה שזה טובת כלל ישראל בכלל וידידנו אנ"ש בפרט.

ובעת דברו עמי מזה אמר לי, איר האלט אז איך דארף ניט עובר זיין אויף מיינע רצונות, ולטובתו ולטובת אנ"ש אודיעו אשר כ"ק אמר לי אשר הפדיונות הנשלחים בכל שנה לפני ר"ה כרגיל, בשנה זו ראוי אשר יתקבלו לתחלת חודש אלול בכדי אשר יוכל ליקחתם אתו עמו להזכיר את כל ידידנו שיחיו על המקומות הקדושים באה"ק.

וע"כ יזדרז עבורו בעצמו בזה, וכן יואיל להודיע לכל ידידנו אנ"ש מכיריו ומיודעיו, והפדיונות יהיו כך אשר בנייר מיוחד יהיו נכתבים השמות של כל אחד וב"ב ויהי' רשום רק הכינוי והעיר, כמו למשל של כבודו יכתוב שמו שם אמו ושמות כל ב"ב בניו חתנו וכלותיו ונכדיו ושמות אמו של כל אחד בנייר מיוחד יחד, ויהי' רשום רק (השם משפחה - המעתיק) ושאר איזה בקשות ואריכות דברים יהי' על נייר מיוחד, וכן יודיע לכל ידידנו...

(מנחם אב תרצ"ד)

...בדבר מצב בריאות כ"ק אד"ש אין עדיין שינוי גדול לטוב, כי חלוש הוא עדיין בבריאותו, ירפאהו השי"ת. בכ"ז אמר לי אשר בדעתו אי"ה ליסע על ימים הנוראים וחגה"ס הבע"ל לארה"ק תובב"א, להתפלל על המקומות הקדושים, בדברו בזה אמר לי אשר אם כי כבד לפניו הן מצד בריאותו והן מצד הדוחק הגדול הכבדות בהוצאות, בכ"ז אמר כי מוכרח הדבר, ובודאי הוא טוב לכלל ישראל בכלל ולעדת החסידים בפרט.

בכלל הבנתי ממנו אשר ברצונו אשר כל הפדיונות המתקבלים שנה זו יקדימו עצמם השולחים באופן אשר יוכל ליקחם להזכירם בפרט שם.

(תשרי תרצ"ה)

...כמדומה אשר הודעתי כי נסיעת כ"ק אד"ש לאה"ק לא נתקיימה לפועל, עיקר הסבה בזה הוא חוסר האמצעים על הוצאות, בכ"ז הנה רצונו ותקונו

חזקים כי יעזור השי"ת ויוכל עוד ליסע במשך חדשי החורף...

(כסלו תרצ"ה)

הטעליעגראמע שלו נתקבלה, אך כ"ק לא הי' אז בביתו כי נסע בכסלו לוויין לדרוש ברופאים לרגלי מחלתו. ירפאהו השי"ת, ובכן הנה תיכף שלחתי לשם טעליגראמע העתק טעליגראמע של כבודו...

כפי הידיעות מוויין הנה בכלל ב"ה ברופאים נותנים תקוות טובות להטבת בריאותו, וכן להסיר בעזה"י הכבדות מדבורו, מסופקים אם יחזור הדבור כמקודם, בכ"ז מקוים כי הרבה יתוקן, אבל המצב מר, זה מכתב השני שהנני מקבל כי אין לו שם עוד אמצעים במה להמשיך ההתרפאות שם...

(אד"ר תרצ"ה)

...כ"ק אד"ש נמצא בוויין ובדבר ההתעכבות שם הנה בכלל כבר הודעתי לכבודו אשר משתדלים בכל עוז להמשיך ההתעכבות וההתרפאות, וכפי האפשרי יתעכב שם אי"ה, והשי"ת יעזור שיהי' לתועלת וישלח לו השי"ת רפו"ש בקרוב. בכלל בזמן האחרון נתאחרו המענות, כי כותב שכשבועיים לא יכול להשיב על מכתבים, כי היה עסוק בענין עמוק, ולא יכל להספיק, כפי הנראה אשר על חגה"פ יבוא אי"ה לביתו.

(אלול תרצ"ה)

כתמים וכידיד בטח מתעניינים לידע מהנעשה, הנה כ"ק אד"ש בא לחה"פ מוויין, ולפי"ז שהה שם כה' חדשים, ב"ה מעט הטבה נראה ממצב בריאותו ב"ה, חשבו כפי ציווי הרופאים אשר אחרי הפסח בעבור איזה שבועות יסע לאיזה מקום מרפא, אבל לא בא לפועל, מסבת הדוחק וחוסר האמצעים. ודאי ניכר הדבר בבריאותו, ישלח לו השי"ת רפו"ש ומקוים אשר אי"ה אחרי החג יסע לבקר הרופאים אשר בקרם בחורף העבר ולהמשיך ההתרפאות, כי מוכרח הוא לזה ביותר, יעזור השי"ת ולא יהיו מניעות...

(תשרי תרצ"ו)

אל יפלא איפא כבודו על איחור המענה על מכתבו, כי חדש זה הוא המושבע בעבודה הרוחניות, וימים נוראים וטובים ורוב מכתבים, וממילא כמעט אשר בכל משך החודש אין משיב כ"ק על מכתבים...

בדבר מצב בריאות כ"ק אד"ש הנה ב"ה אשר אחרי עבור העבודה על חדש

תשרי בכל פרטיו ובלי שינויים מכל השנים, וב"ה שלא נראה גרעון במצב בריאותו, הרי זה בעצמו די, כן לא יסיר חסדו להבא, אמנם חלוש הוא ומוכרח עוה"ע ליסע לבקר את הרופא אשר בקרו בחורף העבר, אם יהיו האמצעים המוכרחים לזה, יעזור השי"ת.

(חשון תרצ"ו)

אל יפלא בעיני כבודו על איחור המענה כ"כ, יען כי בכלל בחדש תשרי מרוב העבודה לכבוד הימים נוראים וחגה"ס, וגם רוב המכתבים המתקבלים הנה בכלל אין משיב כ"ק על מכתבים, ורק עיקר ההתעסקות שהמכתבים יקראו לפני כ"ק בזמנם, כי זהו העיקר והמענה הוא רק גילוי דבר הברכה אשר נתברך כל אחד בקריאת מכתבו לפני כ"ק...

בדבר מצב בריאות כ"ק אד"ש המעניין ודאי את כבודו, הנה ב"ה עבור חודש תשרי ברוב היגיעה והעבודה אשר עבר בחודש זה, אשר מאד הפחיד אותנו הדבר במאד, ביודעינו כי הסדר של חודש זה אינו לפי כחותיו כלל, ולפועל לא התחשב כלל בבריאותו, ולא הי' שום שינוי בסדר החדש הלזה, הן בהתפילות הארוכות והן בתקיעות והן באמירת החסידות, הכל כבכל שנה, וב"ה אשר לא פעל זה גרעון במצב בריאותו אדרבה ב"ה נראה הטבה בבריאותו. אכן כי מצא הרופא הנ"ל כי מוכרח הוא ליסע עוה"פ להרופאים אשר בקרוהו בשנה העברה, כי בעבור זמן רב כזה מוכרח להתראות הרופאים ובטח יתנו איזה שינויים בדרכי הרפואה, חשבו שיסע תיכף אחר החג, אולם אין האפשרות עדיין לזה מחוסר אמצעים, מקוים על כסלו, יעזור השי"ת ולא יהיו מניעות...

(טבת תרצ"ו)

כ"ק אד"ש נוסע אחר ש"ק אי"ה ביום א' לווין להרופאים אשר הי' אצלם בהסנאטאריום אשתקד, ישלח לו השי"ת רפו"ש ויעזור השי"ת שלא יהי' עגמ"נ ויוכל להתעכב שם כפי הדרוש...

...זה כשבוע אשר כ"ק אד"ש נסע לעיר ווין להרופאים - חשבו כל הזמן שיסע לפאריז, יען כי הרופא המומחה הוא בפאריז, כי העתיק מושבו לשם, אכן הרי כל מעשה עוה"ז קשים המה, וכמה שהשתדלו להשיג רשיון על הנסיעה לשם לא עלה להשיג, וכבר כבד היה לפניו ההתעכבות וע"כ נסע לווין, כי הסנאטאריום שהי' שם שנה שעברה ישנה שם, וכן יתר הרופאים - לבד הרופא הראשי, והנה כפי המכתבים משם נראה כי יהי' מוכרח עוד עכ"פ ליסע לפאריז

ומקדים שבעזיה' נקבל הויזא בקרוב.

בי"ט כסלו ישב כ"ק אד"ש יחד את אנ"ש איזה שעות, אמר חסידות ד"ה פדה בשלום שיחה לא היתה רק איזה דברים.

בנר ג' דחנוכה היתה עוה"פ התוועדות אנ"ש וישב כ"ק איזה שעות, זה הי' לשמחתו אשר נכדו התחיל להניח תפלין, היינו חודשיים לפני מלאות לו י"ג שנה, היו יכולים לראות שמחה של מצוה, אז א איניקל הייבט זיך אן לערנען לייגן תפלין, היתה שמחה גדולה, ואמר מאמר וחזקת והיית לאיש, אך מתוכן המאמר הי' נראה אז מיר האבן אלע געמעגט אנהייבן לייגן תפלין... דבר מהד' מדרי' תחתונות שנקראים בהם מין המדבר, והם אנוש, גבר איש ואדם, אנוש וגבר הם מדרגות תחתונות, איש הוא התחלת העבודה, ואמר כי איש הוא אלף יש, והיינו אלף לשון אולפנא, ולימוד ללמד את היש, היינו ללמדו שיבין איך שהוא בטל, ולא יהי' בבחינת יש, אדם הוא למע' מזה...

(ניסן תרצ"ו)

...בדבר מצב בריאות כ"ק אד"ש, הנה בחורף העבר התעכב איזה שבועות בוויין בהסאנאטאריום, אשר הי' אשתקד, אבל לא נראה תועלת ממשית מהתעכבותו שם, הסבה הטבעית לזה היא אשר הרופא הראשי העתיק מושבו לפאריז, וחזר לביתו סוף שבט.

בכלל חלוש הוא עדיין ביותר, ובכ"ז ב"ה, הנה ביום הבר מצווה של נכדו האט ער פארבראכט וגם אמר חסידות, כן בחגה"פ הנה אף כי לא אמר חסידות אבל הי' שיחות כמעט בכל סעודה, כ"ק חושב בעוד איזה שבועות ליסע לפאריז כי מורגש ביותר הנחיצות לזה, השי"ת יעזור ויהי' לתועלת ולרפו"ש ויוכל לגמור ההתרפאות בלי מניעות...

(תמוז תרצ"ו)

אף כי נעים הי' לי לבשר בשורות יותר משמחות, בכל זאת במצב ההווה גם זה טוב בערך, כי כ"ק נסע צלחה לפאריז להפראפעסאר, כי זה יותר משנה אשר הי' מוכרח לזה ולא בא לפועל מסבות שונות, וב"ה שנסע.

בדרך נסיעתו התעכב בוויין כשבוע בהסאנאטאריום עדיין אין ידוע דעת הפראפעסאר במצב בריאותו כי אמר בעבור איזה זמן יוכל להגיד דעתו, ובכלל יצטרך להתעכב איזה חודשים.

מדאיג ביותר אשר נראה ממכתבי כ"ק אד"ש אי מנוחה מהיוקר הגדול אשר שם, קרוב ל\$15 עולה ביום הסאנטאריום, לבד הרפואות הדרושות, אשר זה צריכים לקנות, ביחוד אשר לע"ע אין עדיין מראה מקום על הוצאות כאלו, יעזור השי"ת כי בכבודות גדולה עלתה הנסיעה ויעזור שיהיה לתועלת ולרפו"ש בקרוב...

בחגה"ש העבר היו מאמרי חסידות וכן שיחה...

(תשרי תרצ"ז)

הרי אני בזה לכת"ר שי' בענין חשוב, ויואיל נא כבודו לתת שימת לב לזה. והוא: כ"ק אד"ש מעונין לרכוש כל מיני דברי דפוס באותיות עבריות אין צ"ל ספרים תוכניים והדומה, כ"א גם מודעות והכרזות ע"ד ענינים איזה שיהיו, או הדומה לזה, אשר נדפסו במדינתם וביחוד במדינת כינא ויאעפאן, ואין נוגע הזמן אם נדפסו לא מכבר או מקודם בשנים, אשר יואיל כבודו שי' להתעניין להשיגם ולהמציאם לפה.

מובן אשר אין ביכולת כ"ק אד"ש להוציא הוצאות ע"ז לקנותם, רק עליו להשיג זאת במתנה, אשר כן נוהגים הכל שממציאם לכ"ק אד"ש עקזעמפלער אחד מספריהם, או המחבר עצמו, או מי שחפץ להגות בזה, ובטח הלא ישנם בתי הסחר של ספרים בכינא ויאפאן, אולי נמצא אצלם דברים כמו אלו, מאשר נדפס באותיות עברי, ואין נוגע התוכן מה נדפס או אולי ישנו אצלם קטלוג נדפס, מכל אשר נמצא אצלם, אשר בזה תעשה קורת רוח לכ"ק אד"ש.

(ניסן תרצ"ז)

מכתב כבודו במועדו הגיע. אמנם להיות שכ"ק לא הי' בביתו, ובכלל הרגיל אשר שולחים אליו המכתבים, אמנם להיות כי היו רק איזה ימים לביאתו של כ"ק צלחה לביתו, וע"כ חכיתי עד ביאתו.

בדבר מצב בריאות כ"ק אד"ש הנה בחודש טבת נסע לוויין להפראפעסארן וקרא קאנסולים הפראפעסארן ביניהם הי' אחד אשר ראה את כ"ק שלש שנים מקודם, בפעם הראשון אשר הי' כ"ק בוויין, מצאו כי ב"ה ישנה הטבה במדה קטנה בבריאותו, ובעיקר המחלה עמדה מלהתפשט, ובכ"ז אמר שהיא באופן כזה אשר ראוי שתבחן ע"י פראפעסערן עולמיים וע"כ נסע לפאריז. בפאריז הי' קרוב לשני חודשים כל העת התעסק בזה שעשו הפראפעסארן בחינות שונות לעמוד על תוכן המחלה. עשו בחינות (אנאליזע על הדם) וכן על עורקי הדם היותר דקים,

היה פ"א לעמוד עליהם רק ע"י בחינות של מכוונות עליעקטוריות, ואחרי הבחינות סדרו עניני רפואה, כי מוכרח עוד משך זמן להתרפאות בסנטאריום תחת השגחת רופאים, ומזמן לזמן להבחן ע"י הפראפעסארן שיראו איך פעלו הרפואות, ואח"כ נסע לוויין להסאנטריום, והיה עד י"א ניסון, בא בי"א ניסון לביתו אף כי לפי מצב בריאותו היה מוכרח עוד להתעכב שם, אמנם כמובן אשר על חגה"פ אינו שייך שיהי' שם ובא לביתו.

במשך חגה"פ הנה בעת הסעודות נכנסו מאנ"ש והי' מדבר אז דברי שיחות התעוררות ספורים מרבותינו, וחסידים הישנים, וגם בשביעי ש"פ אמר מאמר מתחיל "מלכא ומלכתא הוא יתבי מלכא אמר גדיא יאי ומלכתא אמרה אימרא יאי", נתבאר ענין מחלוקתם בעבודה בנפש האדם.

עדיין לא החליט הזמן והמקום, אמנם כפי הנראה כי מוכרח הדבר לבריאותו, כי יסע עוה"פ לסנטאריום והשי"ת ישלח לו רפו"ש בקרוב.

...הנה כן הדבר עד כחדשיים מקודם הי' ענין תורת אמת עזוב, וכמעט אשר כ"ק לא רצה להתערב כי בכלל בזמן האחרון היתה איזה עזיבה וביחוד בשנה שעברה אחרי פטירת הרה"ח המנהל הרש"ז האוולין ז"ל, ואשר כ"ק שלח הוראותיו מי שימלא מקום ההנהלה, לא קבלו עדיין דבריו של כ"ק אותם שעמדו בהנהלה. והי' כבר סברא לבטל לגמרי ישיבת תורת אמת, כי תתנהג ישיבה בשם כי עומדת תחת נשיאות כ"ק, ולא יהי' לכ"ק איש אחר שם זהו דבר הנמנע, אמנם זה בזמן האחרון כבר השכימו לקבל ולסדר הכל כרצון כ"ק ונשלח להם שישלחו רשימה פרטית בכלל מהתלמידים...

(ניסון תרצ"ז)

...והעיקר את אשר מעניין את כבודו בדבר כ"ק אד"ש, כי היום בא צלחה לביתו על חגה"פ, ודאי הדבר כי לפי מצב בריאותו הי' צריך להתעכב עוד, אמנם הרי אינו שייך כי חגה"פ יהי' שם, יעזור השי"ת שיהי' בריא ושלם ולא יצטרך עוד לרופאים ולרפואות. בזהר הקדוש נק' מצה מיכלא דמהימנותא, היינו מאכל של האמונה, שמחזקה (ידוע הפי' לש' חיזוק האמונה היינו להמשיך האמונה גם בדעת) שאז פועלת האמונה על המדות ועל הנהגה בפועל, כי הרי בלא זה יכול להיות גם גנבא אפום מחתרתא, שהולך לעבור על רצון ה', אמנם בזהר נק' מצה גם מיכלא דאסותא, היינו ולרפואה שמרפא את הנפש ואת הגוף, נקוה כי השי"ת ישלח רפו"ק לכ"ק כי לא יצטרך עוד לרופאים ורפואות מבעיות, וישלח דברו וירפאו בקרוב.

...מצב בריאותו של כ"ק הנה הטבה קטנה נראית בבריאותו, כפי שאמר לי כ"ק אד"ש הנה הפראפעסארן אמר כי ברוך השם ישנה הטבה ובמידה קטנה גם מרגיש זאת.

(תמוז תרצ"ז)

אף כי בכלל לא מכבר כתבתי מכתב לכבודו - בכל זאת הנני מוצא לנכון אשר ראוי מזמן לזמן להודיע הנעשה עם כ"ק אד"ש, וממצב בריאותו אשר הנני משער מעצמי אשר בנסוע כ"ק אד"ש הנני משתוקק לידע מזמן לזמן ממצב בריאותו.

והנה במכתבי הקודם הודעתי לכבודו כי בבוא כ"ק אד"ש על חגה"פ לביתו נראה היה הטבה, וכי בחגה"פ אמר חסידות, והנה כן היה הסדר אחר חגה"ש אשר בכל ש"ק לפני קבלת שבת היה אומר חסידות כשעה בערך, וכן בחגה"ש אמר בשתי לילות החג, וכן ביום ב' בהסעודה אמר חסידות וגם שיחה קצרה, בכלל הי' זה הזמן כעין החזרת העטרה ליושנה.

אמנם למורת רוח אחר חגה"ש התחיל להיות נרגש מחדש חלישות בריאותו וגם כובד בדבורו, כפי שהי' נראה היה זה תוצאות מההפסק להתעסק ברפואות זמן ארוך, וע"כ הוכרח להחליט ליסע לסנטאריום עוה"פ, ונסע ב'ו' תמוז ליען להסאנטאריום, והנהו שם עוסק ברפואות, כפי הנראה יהי' מוכרח גם לנסוע לפאריז להתראות עם הפראפסארן אשר רפאוהו בחורף העבר, השי"ת יעזור ויהי' הכל לתועלת ולרפואה שלמה בקרוב, ולא יהי' מניעות להמשיך ההתרפאות כפי דרישת מצב בריאותו...

מידי הזכירי למעלה בדבר השיחה של חגה"ש שהיתה, מצאתי לנכון לעבור בשתיקה, ולהזכיר לפחות גרגיר אחד מה ששמענו אז: ספר כ"ק, שבשנת תקנ"ז ערב חגה"ש יצא אדה"ז לפני האורחים שבאו לאלפים, ואמר לפנים חסידות, ידוע אשר אז היתה דרכו של אדה"ז לומר חסידות בקצרה, ואמר "כתיב וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלותם, וקדשתם היום ומחר איז מלמעלה, אבער וכבסו שמלותם דאס דארף מען אליין", זה היה כל המאמר.

והמשיך כ"ק אד"ש לספר שספור זה ספרו אח"כ אדמו"ר הצ"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, וביאר הכוונה כי וקדשתם היום ומחר הרי נאמר למשה רבינו ואתפשטותא דמשה בכל דרא (וזהו פירוש שהוא מלמעלה, שזה פועל משה רבינו ואתפשטותא בכל דרא), שבכחם מאכן הייליג אידן עס זאל זיין הייליג

דער היינט און דער מארגן, אבער עס דארף זיין וכבסו שמלותם אויסוואשן די לבושי הנפש מחדו"מ, זיי זאלן זיין ריין, להזהר ממעשה לא טוב, ולהיות בולם פיו מלדבר דברים לא טובים, ולעצור המחשבה מלחשוב לא טוב, שזהו דוקא ע"י מחשבה דתורה און דאס מאכן ריין די לבושים דאס דארפמען אליין, זהו גרגיר א' מה ששמענו בחגה"ש העבר. השי"ת ישלח רפואה לכ"ק ויוכל לנהל כלל ישראל ועד החסידים בפרט, על מבועי דחוכמתא עד ביאת ינון.

(אלול תרצ"ז)

אין חדשות. כ"ק אד"ש עדיין בוויין בהסנאטאריים, מעט הוטב בריאותו, ישלח לו השי"ת רפו"ש בקרוב. יבוא אי"ה לביתו לש"ק הבע"ל.

(חנוכה תרח"ץ)

זה כבר אשר כתבתי לכבודו מכתב, אכתוב בקצרה איך עבר חג הגאולה הגדול י"ט כסלו. כ"ק אד"ש ישב איזה שעות ביחד עם אנ"ש, אמר חסידות פדה בשלום נפשי, וגם דבר מעט - האט פארבראכט אבל לא הרבה.

כתבתי מכתב לאגודת חב"ד כדרכו של כבודו קורא המכתבים, וייראהו. אמנם בכ"ז מחמת כבודו אין שייך לעבור מבלי להזכיר איזה דבר אשר לא כתבתי במכתבי ההוא, ממה שדבר כ"ק. שספר איזה מעשה מאחד הפארבריינגען מכבוד אביו, פון זיין פאטער דער רבי, ואכתוב בלשון המדובר כמו שסיפר כ"ק אד"ש:

אין ליובאוויטש איז געווען א חסידישער איד אברהם יצחק האט ער געהייסן, ער פלעגט מאכן טינט און אוסטואגן פארקויפן, איז ער אמאל געזעסן י"ט כסלו בא א פארבריינגען ביים טאטן, און איז געזעסן און געוויינט בדמעות, פרעגט דער טאטע בא עם, אברהם יצחק וואס איז דאס וואס וויינט איר, והשיב לרבי בא מיר איז נאך בין כסא לעשור (הכוונה ער איז נאך פאר תשובה און פאר כפרת החטא). ואמר כ"ק אדנ"ע אברהם יצחק איר בין אייך מקנא. פרעגט ער: איר מקנא זיין, אין וואס? והשיב כ"ק אז דו גייסט אין גאס און טראגסט פארקויפן טינט און טראכסט תניא, גייט א תניא אין גאס, ווי מי פלעגט דערציילן אויף החסיד ר' פסח מאלאסטאווקערס יונגע לייט, וואס פלעגן הערן פון עם חסידות, און ער פלעגט ריידן אין חסידות שטענדיק וועגן ביטול היש, און פלעגט פועל זיין מיט זיין ריידן, זיינען זיי אמאל געגאנגען פון חסידות און בעגענט ביינאכט א פאליציאנט פרעגט ער ביי זיי: קטא אידיאט (בל' רוסי ווער גייט) האבן זיין

געענפערט: ביטול אידיאט - ביטול גייט, ווייל זיי זיינען געלעבן אין דעם, אזוי אז מען גייט אין גאס און מען טראכט תניא א חומש גייט דער תניא אין גאס, דערנאך האט דער טאטע ווייטער געזאגט וואס ווערט איר נתפעל, בא אברהם אבינו שטייט אין ספר הבהיר אז מדת החסד דאצילות האט געזאגט לפני השי"ת כל ימי היות אברהם לא הוצרכתי לעשות מלאכתי, שהי' אברהם עומד ומשמש במקומי, וואס מדת החסד האט געזאגט דאס מיט א קנאה, ווייל אז א נשמה אין גוף איז ווי מדת החסד דאצילות איז דאס איז העכער פאר מדת החסד, וסיים לולי דמסתעפינא וואלט איך זאגן אזוי ווי בא מתן תורה שטייט וירד ה' מאכט דער תרגום ואתגלי, אז עס איז געווען התגלות העצמית, אז אזוי איז ווען מען גייט אין גאס און מען טראכט חומש תניא איז יעמולט איז התגלות העצמות, אט ווי דער וירד ה' על הר סיני. השי"ת יעזור לנו לקיים בפועל.

ועתה בהנוגע למצב בריאות כ"ק אד"ש, הנה האמת הוא אשר ב"ה איזה זמן אז ער פילט וואס ער האט א ליינגערע צייט שוין מפסיק געווען התעסקות ברפואות, איבער דעם האט ער פריער געטראכט פארן תחלת כסלו, אבל לא היו האמצעים לזה, ודחה הדבר על תחלת טבת, לע"ע אין רואה עדיין המראה מקום ע"ז, כי על ההוצאה התמידית במשך זמן האחרון הוכרח לכנוס בחובות חדשים, אמנם להיות הדבר מוכרח, בהכרח בכל אופן בקרוב ליסע, על עצם הנסיעה או שיתקבל עוד במשך זמן, או ששיגי בעזה"י עוד איזה גמ"ח.

והשי"ת יעזור שיהי' על ההתעכבות שם, כי הרי אחד מעניני הרפואה הוא המנוחה, אבל אם יצטרך גם לשם לחשוב אודות ההוצאה הנחוצה על ההתרפאות הרי לא תהי' ח"ו התועלת הנחוצה, השי"ת יעזור ולא יהיו מניעות ויהי' לתועלת ולרפו"ש בקרוב.

(טבת תרח"ץ)

...אצלנו אין חדשות, בדבר בריאות כ"ק אד"ש הנה ב"ה במשך הזמן אמר בכל ש"ק חסידות, ובי"ט כסלו ישב איזה שעות עם אנ"ש באולם ישיבת תומכי תמימים און האט פארבראכט ואמר מאמר ד"ה פדה בשלום.

אמנם עוד בתחלת כסלו כבר היה נרגש אצלו תוצאות הפסק ההתרפאות והחליט ליסע עזה"פ להסנטאריום לווין. אמנם לא בא לפועל מחמת סבות המובנות, כי דרוש הוצאות מרובות, וע"כ נדחה הדבר, אמנם החליט ליסע אי"ה ביום ט"ו או י"ז טבת, ויעזור השי"ת בטח גם על ההתעכבות שם ויהי' לתועלת ולרפו"ש בקרוב.

(טבת תרח"ץ)

...כ"ק אד"ש יסע אי"ה ביום ט"ו טבת להסעננטאריום, והשי"ת יעזור שיהיה לתועלת לרפו"ש ושיוכל לישב במנוחה בלי טרדות המפריעות...

(טבת תרח"ץ)

היום נסע כ"ק אד"ש צלחה לוויין (כ"ד טבת - המעתיק). כפי שכבר כתבתי לכבודו, אשר עוד בתחלת כסלו התחילה המחשבה, ולפועל באת רק היום - סבות מובנות היו, וב"ה אשר היה האפשרות לנסוע היום.

(אייר תרח"ץ)

...מאד שמחנו - וכ"ק אד"ש נהנה מהקיורב והחבה שהראו לשלוחו של כ"ק אד"ש הרה"ח הר"ח שי' שו"ב חפץ, ודבר גדול עשו בזה, לנו התועלת בהנוגע לעניניו של כ"ק אד"ש, הנה פעל זה הרמת רוח החסידות בכלל, אשר הוא יסוד טוב להביא לפועל כוונת כ"ק אד"ש בהכנסת רוח החסידות ביותר למדינתם, יעזרהו השי"ת להביא זה לפועל טוב.

כ"ק אד"ש בא צלחה לביתו ביום י"ב ניסן, בדבר מצב בריאותו - האמת ניתן להאמר כי אין נראה הטבה ממשית, אפשר אין ריידן עפעס אגרינגקייט, אבל כ"ק אמר שהפראפעסארן מצאו ב"ה הטבה בבריאותו, ישלח לו השי"ת רפו"ש, אשר כולנו נראה הטוב בגלוי.

בחגה"פ הנה בימים הראשונים לא אמר חסידות, אבל בכל הסעודות היינו נכנסים לשולחן הקדש לשמוע שיחות ספורים, בימים האחרונים לבד השיחות אמר גם מאמרי חסידות, בליל אחש"פ אמר מאמר ע"פ ויט משה את ידו ויולך גו' ובאחש"פ אמר בסעודה ע"פ והניף ידו על הנהר, דבר מענין המשיח מהגילויים שיהיו בב"א...

(אייר תרח"ץ)

בש"ק אחרי - ג' אמר מאמר 'רפאני ה' וארפא', וגם בש"ק העבר אמר מאמר ע"פ 'ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו', דיבר אד"ש בהמאמר אדות הגילויים שלעתידי בתחה"מ בב"א ירחם השי"ת ונגיע בקרוב לגאולה השלימה.

(סיון תרח"ץ)

...כ"ק אד"ש אומר בכל ש"ק חסידות עד חגה"ש, וכן בחגה"ש ובש"ק בהעלותך ושלח, אמנם נראה חלישותו. ישלח לו השי"ת רפו"ש בקרוב...

(מנ"א תרח"ן)

...להודיע לכבודו מבריאות כ"ק אד"ש. הנה עד פ' פנחס היה כ"ק אד"ש אומר בכל ש"ק חסידות כשעה בערך, וביום חג הגאולה י"ב תמוז ישב איזה שעות בהתוועדות אנ"ש שי', און האט פארבראכט און האט גערעדט וועגן די התגלות הכחות נעלים וואס זיינען געווען, און האט געפילט בעת היותו (ל"ע) במאסר, ומענין מסי"נ על התורה.

בדבר מצב בריאותו הנה אין עדיין הטבה ממשית, וכבר הי' מוכרח לנסוע לסנטאריום, אבל לסבות שונות לא בא הדבר לפועל, והעיקר כי מעת נכנסו שונאי ישראל לוויין אי אפשר לנסוע לשם, וחפשו למצוא מקום אחר המתאים לסדרי הרפואות שלו, בין כך וכך עבר הזמן ונתקרב הזמן לחדש אלול, אשר בכלל כבר הוא בעולם אחר מהתחלת אלול.

עוד בתחלת אלול כתב כ"ק אד"ש לא' בלשון הזה: אמאליקע חדרים פלעגן זאגן אז פון חודש אלול דארפן אנהויבן פוצן און צוגרייטן דעם מונדיר (מונדיר היה נקרא במדינתנו הבגד שהיו מלובשים אנשי חיל) צו דער קאראנאציע, והיינו כי בר"ה ידוע הוא הכתרת המלך מלכו של עולם (וקאראנאציע היינו הכתרת המלך). ממילא מובן אשר עד אחר חגה"ס לא תבוא נסיעתו לפועל...

(אלול תרח"ן)

...בכלל אין כל חדש. מעת נכנסו שונאי ישראל לוויין א"א לכ"ק ליסע להסנטאריום לשם, וצריכים למצוא מקום המתאים לסדרי רפואתו. ישלח לו השי"ת רפו"ש בקרוב. במשך כל הקיץ עד פ' פנחס אמר חסידות בכל ש"ק ב"ה, בכל זה הוא חלוש בבריאותו, השי"ת ירפאהו בקרוב.

(אלול תרח"ן)

...ניכר בבריאותו אי נסיעתו בקיץ למקום המרפא, מקווים אשר בעזה"י אחר החג תיכף יסע לבקר הרופאים, אשר בקרוהו בחורף העבר, כי אמר לי שמוכרח הוא לזה ביותר...

(ערב חגה"ס תרצ"ט)

...אשר הזכיר כבודו לשלוח לו קבלה באותיות מוזהבים, והנה מוצא הנני לנכון להסביר לכבודו אשר אינו דומה ענין המעמד לענין תומכי תמימים על ענין ישיבה בכדי ליקח דעת הקהל כבר הורגלו לעשות קבלות מוזהבות, אמנם על

מעמד עדיין לא התלבשו בזה, ואין זה לרצון לכ"ק.

...ובאמת לבד זאת הרי מעצמו ג"כ מובן, פאראן זאכן וואס מען דארף מאכן זיי זאלן פינקלען און בלישצען [פרחים], פאראן זאכן וואס דער אמת שיינס דארף מען ניט באפוצן, ע"ד המבואר בחסידות שהתפלות שאנו מתפללים הנה עלייתם הוא ע"י המלאכים, כדאי' בזהר הק', ומט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל, ומבואר בחסידות להיותם אותיות גשמיים צריכים זיכך ובפרט אם יש ג"כ בהתפלת מחשבות זרות שצריכים נקיון מהרפש ומיט, ומבואר כי יש מדריגות כאלו שעלייתם הוא שלא ע"י המלאכים כדאי' בגמ' לבר מגוהרק' דר' חייא דמנפשי' קא סליק בלי עזר המלאכים וכן אומר בענין זה בשיבות אף כי לומדים התורה שהם דברי אלקים חיים אבל הרי יש בזה ההגשמה והרפש מהלומדים, דארף מען דאס באפוצן מיט גאלד, אבל כ"ק אד"ש הוא קודש קודשים, הנה אדרבא באפוצן איז א חסרון, און פערשטעלט אויף דעם אמת, ודוגמא לדבר ע"ד עבודת כה"ג, הנה בעבודות המיוחדות ליום המקודש ביותר ויה"כ הנה אז זהבים מעביר - ולבנים לובש. שעבודת היום בבגדי לבן, וכן נאמר בענין זה... אמנם רק אפשר ימצא כבודי לנכון שהקבלה צריכה להיות חתומה בחת"י כ"ק אד"ש, הנה אף כי גם זה רגיל כ"ק לחתום בעצמו קבלות, מ"מ להיות זה סכום גדול ביותר אפשר יסכים כ"ק לחתום בעצמו...

מהחדשות אתנו, הנה ב"ה ימים הנוראים עברו כשורה, כדרכו בקודש של כ"ק מפ' נצבים כבר התחיל הסדר ואמר חסידות, ובליל ראשון דר"ה התפלל כדרכו בקדש יותר מארבעה שעות, ובהתקיעות אמר הפסוקים והברכות ברוב בכיות וצעקות, בליל ב' אמר חסידות עוה"פ וגם ביום ב' אמר חסידות, וכן בשבת שובה, ביוה"כ לפני כל נדרי יצא כדרכו בקדש לברך את כל הנאספים וברכם בהתעוררות תשובה, ובשנה טובה בגשמיות וברוחניות, במוצאי יוה"כ"פ אמר חסידות וישב איזה זמן ביחד און האט פארבראכט, בכלל אמר אז למעלה איז דער יאר געוויס א גוטער, מען דארף מער ניט זען ניט פארשטעלן אין דער המשכה למטה, השי"ת ישלח לו רפו"ש בקרוב...

(חשוון תרצ"ט)

...מוצא הנני לנכון לכתוב בקצרה איך עבר עלינו חודש תשרי בפרטי הסדר אצל כ"ק אד"ש. ב"ה מש"ק נצבים, הנה מבלי התחשב עם בריאותו התחיל מחדש לומר חסידות (לאחר ההפסק כחדשיים - בסוף הקיץ) ובליל א' דר"ה התפלל ערבית כדרכו בקדש, שנמשכה תפלתו כה' שעות, בבכיות איומות, ולפני

תפילת ערבית צווה, למסור להמתפללים כולם שאלו שנשארו לחכות עד גמר תפלתו (וע"פ רוב כל החסידים נשארים לחכות, כי הרי עצם שמיעת תפלתו פועלת התעוררות גדולה על כל השומעים) לא יסתפקו במה שישמעו תפלתו רק יאמרו תהלים בקול רם, ויהי' משמרות קבועות לאמירת תהלים ביום ובלילה.

לזכות

החתן הרה"ת **ישראל שלמה שיחי'**

והכלה מרת **שרה רות תחי'**

ביינדמן

לרגל נישואיהם בשעטומו"צ

כ"ט תשרי, ה'תשע"ב

*

נדפס ע"י ולזכות הוריהם

הרה"ת **ירמיהו שמעון** וזוגתו מרת **דבורה שיחיו ביינדמן**

הרה"ת **ירחמיאל אבא** הלוי וזוגתו מרת **תרצה שיחיו ירס**